

Tečaj trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek
in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti
najmanj ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
3/4 leta 10
1/2 leta 5

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Obno-
vni letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in
letu „Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-
letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah.“
ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici
št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“, A. Gabršček.

Naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.
Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če
1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
vse in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ — Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad str.
Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak
petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na rekaljšču Jos
Verdi, Peter Krehelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopaljščni ulici, L. Matussi v ulici Formica, I. Hovaški
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Shod zaupnikov
„narodno-napredne stranke“
se bo vršil
v četrtek, dne 24. t. m.
v „Trgovskem Domu“
v Gorici.

Pričetek ob 10¹/₂ predpoldne.
Vabljeni dobijo:

1. oklic,
2. načrt programa,
3. vstopnico,

4. dopisnico, katero naj podpišejo ter
5. odposljejo t a k o j v Gorico.

Potrdilo za dopisnico je potrebno
kategoridel, da vemo že naprej, koliko
bo udeležnikov, ker po tem številu se
bomo ravnali glede priprav v dvo-
tani, prenočišča in obeda.

Somišljeniki! Vabimo Vas, da se
udeležite shoda v kar mogoče velikem
številu. Ta shod naj bo slovesna mani-
festacija naprednih življenj v naši deželi,
ta shod naj pokaže, da umemo tok no-
vega časa ter se hočemo v novi, reor-
ganizovani, pravi ljudski stranki, bo-
titi za boljše čase goriških Slovencev,
da bomo upoštevani bolj nego doslej,
pravno-pravni, da dosežemo vse pra-
vice, ki nam tičejo, da se ugodni našim
željam in se izvršijo naše potrebe.

Goriški Slovenci! Shod zaupnikov v
Gorici naj bo mejnik med bivšimi in
novimi časi, mejnik, ki kaže na veliko
velo ljudske stranke, kateremu
morajo sedeti vspehi.

Na noge! Na shod zaupnikov
stranke, na katere zastavi se blišči zlato
veslo nepozabnega rodoljuba dr.
Lavriča:

Vse za narod, svobodo in napredek.
Pripravljali odbor.

Sodnije na Goriškem
nekdaj in danes.

Zgodovina boja in preobrata.

Piše: A. Gabršček.

II.

Jezik 2/3-ske večine prebivalstva
je bil v sodnijah na Goriškem docela
preziran. V slovenskih sodnih okrajih
na deželi so uradovali — nemški, v
Gorici in Furlaniji pa — italijanski.
Ali si je mogoče izmisliti krivičnejšo —
dvojno mero? In tako krivico je
ustvarila c. kr. avstrijska vlada večini
prebivalstva te dežele!

Kako so se obnašali goriški Slo-
vencev in njih voditelji nasproti tej
dvojni meri, — proti toliki krivici, proti
tako nečuvnemu preziranju slovenske
večine v deželi?

Za Lavričevih časov so zahtevali
na taborjih in shodih — slovensko ura-
dovanje. Posamičniki so včasih skušali
vsiliti slovenski jezik v sodnije, ali za-
devali so ob toliko težkoč in nasprot-
stev, da so zopet utihnili. Pozneje se je
oglašala v časopisju in v zakonodajnih
zastopih enaka zahteva slovenskih za-
stopnikov, — ali vlada sama jih ni
resno upoštevala. In kakó tudi?! Saj
je dolgoletni voditelj goriških Sloven-
cev, dr. Jos. vit. Tonkli, sam ura-
doval italijansko tudi za slovenske kli-
jente, — njegov brat, deželni poslanec
in odbornik dr. Nikolaj Tonkli tudi
takó. Da, dr. N. Tonkli je celó za
»Goriško ljudsko posojilnico«
uradoval italijanski. V knjižbe slo-
venske posojilnice proti Slo-
vencem so bile — italijanske.
Nekaj bolj drastičnega o razmerah v
tej polupretekli dobi si pač ni mogoče
misliti! — Pač, nekaj je še bolj drasti-
čen dokaz o krivdi, ki zadeva voditelje
goriških Slovencev, in dokaz, kako
malo so nas upoštevali in cenili! —
Državni in deželni poslanec, deželni pod-

glavar dr. A. Gregorčič je gotovo
marsikdaj in marsikje govoril in pisal
za slovensko uradovanje, — toda on
sam je še l. 1900. (torej pred dobrimi
6 leti!) v slovenski pravdi izpo-
vedal pred preiskovalnim sod-
nikom — italijansko. Njegovi za-
pisniki, katere je v sramoto sloven-
skemu narodu celó sam še podpisal,
so — italijanski.

Ako so tako strahopetno nastopali
celó poklicani »voditelji naroda«, ki so
lahko mirne duše zaropotali pod mo-
gočnim varstvom poslanske imunitete,
možje, ki so lahko vsak hip primerno
obračunalni s pravosodnim ministrom, —
s kakošni pravico smo mogli pričako-
vati, da se bodo topli z vsemogočno
birokracijo navadni ljudje, ali morda
celó ob to ženci, ki so bili izročeni na
milost in nemilost sodnikov, ki Sloven-
cev niso ljubili in niso marali nič sli-
šati o pravicah slovenskega jezika v
naših sodnijah?!

»La lingua del foro« v Go-
rici je bila — italijanščina. Toda biro-
kracija je naredila iz tega — uradni
jezik, v katerem se mora uradovati.
Tudi državno pravdnštvo se je
krčevito držalo tega nasilstva nad slo-
venskim prebivalstvom. Zato je tudi
ono uradovalo izključno italijanski.
Laška je bila ovadba, laška preiskava,
laška obtožnica, laška povabila, laška
obravnavna, na kateri so celó slovenski
zagovorniki govorili laški, — in sledila
je laška razsodba. Na koncu je
predsednik povedal obsojencu v par
slovenskih besedah, koliko je dobil
kazni ali globe. V civilni praksi ni bilo
bolje. —

Na deželi pa je imela povsod isto
mesto — nemščina. Na vseh naših
okrajnih sodnijah se je uradovalo iz-
ključno nemški.

Tak položaj sem našel l. 1889., ko
sem prevzel »Sočo« ter v vsej navdu-
šenosti in moči svojih 25 let začel z
veliko metlo čistiti vse hleve, polne

gnoja in smradu, ki je zastrupljal vse
naše narodno in politično življenje.

Ne ostanem le pri splošnih trdit-
vah, marveč pokazati hočem ves boj,
ki sem ga bil sistematično in odločno
vsa leta, — kajti ni je premembe na
bolje, da je nisem vzročil in jej nisem
kumoval ob porodu. Akti in živče
priče so tu! — Zato tudi, kakor sem
rekel že v uvodu, ne more nikdo drugi
bolje nego jaz opisati onega boja, ka-
teri je prinesel v goriške sodnije se-
danje razmere, ki nas po veliki večini
zadovoljujejo. Seveda sem bil prav radi
tega vsa leta opisovan v laških in
nemških listih, — in še posebe v urad-
nih poročilih — hujskačem in zdraž-
barjem; jaz edini da zahtevam vse ne-
mogoče reči, ki Slovencev niti od daleč
ne padejo v glavo, zato da se ni treba
ozirati na kričanje takega človeka. —
L. 1897. pa so goriški Lahi napisali na
vlado »promemoria«, v katerem je
stalo, da sem največji razsajač in hujs-
kač med sicer mirnima narodoma itd.,
zato naj me vlada iztira iz Go-
rice, pa bo zopet lep mir. »Cor-
riere« je poročal, da je podpisalo tisto
vlogo nad — 6000 Goričanov. Mestni
svetovalec Kü rner pa me je »zatčil«
pred dunajsko poroto v znani Budinovi
pravdi, da sem jaz pričel narodnostni
boj v Gorici, — in da odkar sem jaz
tu, Italijani nimajo miru pred mano
nikjer, niti tam ne, kjer uživajo neka-
ljeno stoletne pravice.

Tako so goriški Lahi ocenili moje
delovanje, — in menim, da so imeli
»prav«. Kako je bilo do l. 1889. in še
nekaj let tekom moje dobe, sem pove-
dal gori. — Kaj pa je bilo tisto, kar je
dražilo goriške Laha in njihove mogočne
zaščitnike, — o tem v prihodnjih šte-
vilkah. Zgled za zgledom naj pokaže
posamične faze v boju za popolno ena-
kopravnost slovenskega jezika na naših
sodnijah.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Stráža mu je pokazala častnika, ki se je pogo-
varjal stojé, roko naslonjeno na vrat konja svojega
ovariša. To je bil oni, po katerem je vprašal d' Ar-
tagnan.

— Tu je gospod Comminges, je dejal d' Artagnan,
to se je vrnil h kardinalu.

Kardinal je pognal svojega konja proti njima,
kotim se je d' Artagnan diskretno umaknil; vendar je
šel po tem, kako sta častnik, ki je bil na tleh, in
častnik, ki je bil na konju, dvignila svoje klobuke, da
se spoznala Eminenco.

— Bravo, Guitand, je nagovoril kardinal jezdeca;
vidim, da ste vkljub svojim štiriinšestdesetim letom
edno isti, čvrst in udan. Kaj pa pripovedujete temu
mladeniču?

— Monseigneur, je odvrnil Guitand, pravil sem
vam, da živimo v čudni dobi in da je današnji dan
podooben kakemu dnevu izza časa Lige, o kateri
ste mi toliko čul v svoji mladosti. Veste, da se je govo-
rilo v ulicah Saint-Denis in Saint-Martin o tem, da se
postavijo barikade!

— In kaj vam je odgovoril Comminges, dragi
Guitand?

— Monseigneur, se je oglasil Comminges, odgo-
voril sem mu, da potrebujejo za Ligo samo jedno, kar
se mi zdi zelo bistveno, in to je vojvoda Guise; sicer
pa, ista stvar se ne ponavlja dvakrat.

— Ne, toda ustanovili bodo Frondo, kakor pra-
vijo, je odvrnil Guitand.

— Kaj je to, Fronda, je vprašal Mazarin.

— Monseigneur, tako nazivljejo svojo stranko.

— In odkod izvira to ime?

— Zdi se mi, da se je pred nekaj dnevi izrazil
svetnik Bachaumont v Palači, da so vsi uporniki po-
dobni šolarjem, ki streljajo po pariških jarkih s fra-
čami ter zbeže, če se prikaže kak mestni stražnik, ter
se zopet snidejo, ko je te odšel. No, poprijeli so se v
skoku tega izraza ter se nazvali »fronderje«¹⁾ po-
dobno kakor berači v Bruslju. Danes in včeraj po-
meni Fronda vse mogoče: kruh, klobuke, rokavice,
mufe, pahljače; samo čujte!

V tem trenutku se je res odprlo okno; nanj pa
se je naslonil človek ter začel peti:

Un vent de Fronde
est levé ce matin!
Je crois qu' il gronde
Contre le Mazarin.
Un vent de Fronde
S' est levé ce matin!

(To jutro se je dvignil veter Fronde; zdi se mi, da
godrnja proti Mazarinu. To jutro se je dvignil veter
Fronde!)

— Nesramnež! je zagodrnjal Guitand.

— Monseigneur, se je oglasil Comminges, ki ga
je bila spravila praska v slabo voljo ter se je hotel
1) Fonder-streljati s fračo; godrnjati, zabavljati; op. prel.

krvavo maščevati za oteklino, ki jo je staknil, ali ho-
čete, da posvetim temu tepcu s krogličo ter ga poučim,
da bo drugič pel bolj pravilno?

In iztegnil je roko proti onemu mestu, kjer je
bila pištola njegovega strica.

— Ne, ne! je vskliknil Mazarin. Diavolo! prija-
telj, s tem lahko vse pokvarite; pustite, saj gre vse
izborni! Poznam vaše Francoze, kot da sem jaz na-
redil vse, od prvega do zadnjega: pojejo in plačajo.
Ob času Lige, o kateri je ravnokar govoril Guitand,
se je pela samo maša, pa je šlo vse narobe. Pojdi,
Guitand, pojdi; pogledajmo, če je pri Quinze-Vingts-u
tudi tako izborna stráža kakor pri vходу Sergeant.

Pozdravil je Comminges-a z roko ter dohitel d' Ar-
tagnan-a, ki je zopet stopil na čelo svoje majhne čet-
tice; takoj za njim sta jahala Guitand in kardinal,
potem pa po vrsti ostali možje.

— Da, res je, je mrmral Comminges ter gledal
za odhajajočimi; pozabil sem že, da njemu treba samo
plačati; to je vse, kar zahteva.

Krenili so v ulico Saint-Honoré, jahaje vedno
tesno skozi gruče; v teh gručah se je govorilo samo
o naredbah zadnjega dneva; obžalovalo se je mladega
kralja, ki je tako nevede uničeval svoje ljudstvo; vso
krivdo so zvrčali na Mazarina; govorili so o tem, da
se obrnejo do vojvode orleanskega in do princa;
Blancmesnil-a in Broussel-a so povišali v deveta nebesa.

D' Artagnan je jahal skozi te gruče tako brez-
skrbno, kot da sta on in njegov konj iz železa, Ma-
zarin in Guitand sta se tiho pogovarjala; mušketirji,
ki so slednjič vendar spoznali kardinala, so sledili
molče.
(Dalje pride.)

Briska železnica.

Pred božičnimi prazniki smo priobčili iz „srca Brd“ dopis, v katerem je bila povdarjana vsestranska potreba železnice po Brdih. Ta dopis so priobčili tudi nekateri drugi listi.

Včeraj smo dobili iz Brd nov dopis, v katerem se istotako zahteva briska železnica.

Iz tega dopisa priobčujemo to-le:

„Nepopisno veselje je zavladalo med našim ljudstvom, odkar je čitalo v goriških listih dopis „Iz srca Brd“ o novi briski železnici. Vedno bolj se prepričuje, da mu je za gospodarski napredek in obstanek neobhodno potrebna železniška zveza med Gorico in Krminom, oziroma Mošo. V našem ljudstvu se obnavljajo spomini na težave in trud, katerega prestaja cele noči od meseca maja do decembra, prenašaje na svojih ramah raznovrstno sveže in suho sadje ter druge pridelke na daljne sadne trge v Gorico ali Krmin, do katerih je 3 do 5 ur hoda. Najbolj pa ga boli in peče dejstvo, da je samo krivo vsega svojega nazadnjstva in svojega gospodarskega nezadovoljstva. Samo pripoznava, da je bilo za vsako najmanjšo stvar, ki bi mu donajala obilo koristi, popolnoma brezbržno in hladnokrvno, ter da je v času, kadar je bilo treba najbolj čuvati in delati, — spalo. V dokaz imamo posebno to, da se ni dosti pobrigalo, da bi tekla nova državna železnica mesto po temni Soški dolini do Plavij, skozi Brda mimo Kojškega in potem skozi kratki predor Vrhovljskega hriba v Plave ali Kanal.

Brici! Položite lepo svojo roko na prsi ter milo vzdihnite: „Naša je — krivda! — Briska železnica bi ne koristila le domačinom, ampak veliko več še državi.

Ne daleč od nas je meja. Gotova stvar je tudi, da prične v kratkem država graditi veliko trdnjavo na hribu „Svete Jederti“, po domače „Svete Genderce“ tik Vrhovlja, raz kateri ima človek krasen razgled čez celo severno Italijo in na morje. Tozadevni načrti so že izgotovljeni. Ta mogočna trdnjava bi bila od morebitne Kojštsanske postaje oddaljena borne pol ure. Koliko dobrota bi bila torej tudi za državo briska železnica, posebno pa še v času vojne. Ta točka je torej drugi in za nekatere tudi glavni pogoj, ki utemeljuje potrebo železnice v Brdih. Ali je mogoče, da bi se našel človek, ki bi se upal ugovarjati poštnim zahtevam naših Brd?! Zagotovljeni smo, da ga ni! V Brdih so vsi vneti za železnico! Vsi zahtevajo enoglasno: „Železnico potrebujemo, železnico hočemo!“ Od naše zahteve ne odnehamo, dokler se nam ne ugod!

Čas je, da se naša častita županstva odzovejo ljudskemu klicu, ljudski želji, ter se snidejo na skupno posvetovanje. Posebno pa polagamo to na srce našemu gospodu županu v Kojškem, ki sam tudi najbolj čuti potrebo železnice v naših krajih, da on, kot najuplivenjša oseba v kojštsanskem županstvu, oziroma celih Brdih, skliče v najkrajšem času shod vseh gg. županov in podžupanov od Soče do Idrije na meji. Na tem shodu naj se temeljito razpravlja o briski železnici, ter sprejme enoglasno resolucija, v kateri se zahteva — železnica. — Gospodje župani ter podžupani, zdaj je čas! Bliza se zasedanje deželnega zbora, bliža se volitev poslancev, bliža se preosnova parlamenta, zdaj je čas, da pride tudi naša želja na mesta, od katerih je pričakovati ugodne rešitve.

Ponovno se obračamo do naših gg. poslancev, da se vsi kot en mož potegnemo za našo toliko zaželjeno železnico, ter jih prosimo, naj v gotovejši izid naše prejšnje pridobijo tudi kranjske poslance.

Fiat!

Tako dopis!

Da so Brda zapuščena, to je res, da so pa vredna polnega uvaževanja, je tudi res. Uvaževanja so vredna z gospodarskega stališča in ker so ob meji. Po vseh drugih delih dežele imamo sedaj železniške zveze; pride tudi do otvoritve črt Sv. Lucija-Kobarid-Bovec in Sv. Lucija-Idrija. Le v Brdih ni nič. Umevemo, da se čuti to neugodno. Da bi se bilo storilo kaj za Brda glede nove železniške zveze s Tratom, za to je bil čas takrat, ko se je toliko razpravljalo o tej novi črti. Ali takrat se za Brda ni nihče zmenil, pa tudi iz Brd ni bilo nikakega glasu, ki bi bil zahteval „brisko železnico“.

Sedaj bi prišla briska železnica v poštev kot stranska črta jednako oni iz Sv. Lucije v Bovec, oziroma v Idrijo. Lega Brd pa je taka, da bi železnica brez dvoma stala obilo, obilo denarja. Ne verjamemo, da bi briske občine zmogle potrebne prispevke.

Nam se zdi, da bi bilo treba vzeti stvar z one druge strani v pretres. Brda so jako velike strateške vrednosti. V zadnjih dveh letih je bilo v Gorici že več višjih častnikov, ki so posvečali vso pozornost Brdom in pri Sv. Genderci so študirali ti visoki častniki važnost Brd v strateške namene. Pri Sv. Genderci se zgradi baje trdnjava — torej bi prišla prav tudi železnica. Toda vlada se navadno protivi železnicam ob meji; ali če je zgradila po Soški dolini železnico, ki je tudi ob meji, bi tak pomislek morda odpadel tudi za Brda.

Da more priti ta reč v pretresovanje na kompetentnih mestih, bi bilo prav, da se posvetujejo župani iz Brd o železniškem vprašanju ter napravijo potrebne korake. Vlada pa bi tudi lahko vsaj enkrat kaj storila za Brda!

DOPISI.

Iz Batuj-Sola. — V „Soči“ z dne 8. januarja t. l. se zaganja nekdo vame in me sumniči strankarstva. Zpomni naj si, da meni je poverjena v Batujah le šola in nič drugega. Ta mi je prva v skrbi, in ako morem v svojih prostih urah storiti ljudstvu kaj koristnega, mu rad vstrežem. O kakem strankarskem društvu, v katerega bi bil jaz pristopil, ne vem nič. In še celo med prvimi, da sem pristopil, pravi. Veš kaj, prijatelj, med prvimi nisem še doslej pristopil v nobeno društvo v Batujah, pač pa odstopim prvi, ako se zanese vanje strankarstvo; in to bodisi iz tega ali tega društva.

Da se ne dam zlorabiti v nikake strankarske namene, sem menda že dokazal, kaj?... Nekoliko več spomina bi bilo vendar potrebno, gospod dopisnik!

Toliko odgovora za danes in za vselej.

Franc Merljak, nadučitelj.

Iz Vedrijana. (Nova cesta.) — Celovrsto let smo bojazljivo pričakovali, da se potopi naša prošnja za novo cesto iz Kojškega v Vedrijan v morje brezmejno večnosti.

Toda ves naš strah je odpravljen. Zagotovljena nam je nova cesta, ki se prične graditi v najkrajšem času. — Vsak človek, ki je hodil po vedrijanski cesti, se je gotovo prepričal, da je ista v jako obupnem stanju. Za pešce je slaba, za voznike slabša, kako bi se pa po njej vozili kolesarji, ni nam mogoče povedati.

Da se je ustreglo naši prošnji, moramo pripisovati glavno zaslugo našemu gospodu županu Fr. Obljubku, kateri je v ta namen posvetil vse svoje moči in sile, da smo dobili zdatno podporo 1500 K od slav. cestnega odbora. Gotovi smo, da nam pridobi podporo tudi od dežele in države. Izrekamo mu tem potom pristrčno javno zahvalo. On naj nam vedno župani!

Dalje se zahvaljujemo tudi za trud in požrtvovalnost našemu skrbnemu podžupanu gospodu Antonu Jančiču, gospodu Školarisu v Vipolzah ter gosp. Jakončiču v Podgori. — Bog živi vse, ki skrbijo za svoje občinarje! Vedrijanci.

Domače in razne novice.

Jutri v „Trgovski dom“ — V nedeljo, dne 13. t. m. priredi „Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ ples v „Trgovskem domu“. Za ta ples je bilo med tednom veliko zanimanje. Upati je, da se ga udeleži častno tudi naše delavstvo. Našim delavcem se ni treba bati, da je tam previsoko in presijajno, pač pa naj pridejo vsi v čedni nedeljski obleki in zabavali se bodo v pristno slovenski družbi pod domačo streho prav po bratovsko.

Gotovo je, da posetijo ta ples tudi znani prijatelji delavstva, posebno pa se pričakuje obile udeležbe od strani obrtnikov in trgovcev.

Namen plesa moramo še posebej povdarjati. Poleg zabave, katero hoče nuditi društvo p. n. občinstvu, je združen s plesom blag namen, kajti čisti dobiček gre v bolniško društveno blagajno. Radodarnosti se ne stavijo meje.

Jutri v „Trgovski dom“

„Narodna prosveta“ je sklenila odborovi seji z ozirom na nered, ki so se dogajali v društveni čitalnici, da se sme posluževati društvene čitalnice le oni, ki se izkaže z legitimacijo, glasečo se na njegovo ime. Članom društva se dopošljejo legitimacije po slugi, nečlani naj zaprosijo za legitimacijo pri t. č. tajniku g. B. Grudnu v društvenih prostorih ob sredah, začeni 16. t. m. med 6. in 7. uro zvečer.

Nečlanom sme v to pooblaščen tajnik legitimacijo odreči brez navedbe vzrokov. Za izdano mu legitimacijo plača nečlan 20 vin. v pokritje stroškov.

Ta sklep stopi v veljavo 17. jan. 1907.

Društveni odborniki in društveni sluga g. Gorjan so opravičeni zahtevati, da se vsakdo, ki vstopi po tem dnevu v društveno čitalnico, izkaže z legitimacijo.

Dar. — Preblag. gospa Skočir je darovala „Narodni prosveti“ v Gorici 10 K r. mesto venca na Gregorčičevo krsto. Iskrena hvala!

Paroka. — Gospod Vekoslav Macarol, učitelj v Šempolaju, se poroči dne 14. januarja t. l. z gospico Marico Škrk v Šempolaju. Čestitamo.

Imenovanje v šolski stroki. — Suplent na pripravljavnici za srednje šole v Trstu gosp. Justin Arhar je imenovan provizoričnim učiteljem in voditeljem pripravljavnice za srednje šole na Proseku.

Občni zbor „Goriškega Sokola“ se je vršil sinoči v prostorih hotela „pri zlatem jelenu“. Ob 8¹/₂ uri konstatuje brat starosta dr. Treo sklepčnost in otvori občni zbor. V daljšem govoru se spominja vsesokolskega zleta v Zagreb ter omenja tudi zlet v Prago, ki se ima vršiti v tek. letu. Povdarja, da „Goriški Sokol“ ne stoji na stopinji, na kateri bi moral stati z ozirom na mesto Gorico. Upa pa, da se z delom dá in mora to doseči ter vsodbuja brate Sokole, da se tesneje oklenejo društva in z agitacijo pomorejo, da društvo doseže ciljev, katere si je postavilo. Načelnik br. Jos. Zadel je poročal o društvenem delovanju v preteklem letu, blagajnik br. Ivan Meljavac pa o denarnem prometu. Obe poročili se enoglasno odobriti. — Za starosta je izvoljen br. dr. D. Treo, za podstarosta br. dr. Josip Levpušček; odborniki: br. Artur Jakše, Dragotin Gilčvert, Bisail Avrelj, dr. Henrik Tuma, Ante Koritnik. Za načelnika je bil izvoljen br. Lud. Kranjec. Za praporščaka br. Anton Repenšek. Imenuje se 9 delegatov za občni zbor slov. vsesokolske zveze in sicer: br. Jos. Boštjančič, Davorin Črnetič, Dragotin Gilčvert, Artur Jakše, Lud. Kranjec, Ante Koritnik, Miroslav Leban, I. Lenart, dr. Dragotin Treo. Razsodniki: br. dr. Karol Podgornik, Mihajlo Skočir, dr. Dinko Puc.

Zanmanje za shod zaupnikov po deželi je izredno veliko. „Gorici“, ki je danes vsa iz sebe radi shoda in načrta programa, povemo, da se jih je iz nekaterih občin oglasilo toliko, da niti ne moremo dati toliko vstopnic kot jih zahtevajo. Dan 24. t. m. prežene klerikalcem vse „pustne šale“.

Poštna zveza med Bovecem in Sv. Lucijo je od 10. januarja t. l. naprej zboljšana v toliko, da bode odhajala popoldanska pošta iz Bovec mesto ob štirih ob dveh popoldne in bode prihajala v Sv. Lucijo ob 7¹/₂ uri zvečer (prej pol desetih zvečer), tako, da bode še lahko priti do zadnjega vlaka, ki odhaja iz Sv. Lucije ob 8.10 uri zvečer.

S to spremembo je c. kr. poštno ravnateljstvo konečno ustreglo mnogim pritožbam interesentov in občinstva, ki je imelo opravke v gornji Soški dolini in ki jim je bila prejšnja neumestna poštna zveza v veliko nevoljo.

Novoga župana občine devinske hvali „Piccolo“. — Iz Devina nam pišejo 9. t. m.: Včerajšnji „Piccolo“ je poln slave na novo izvoljenega župana. Kot komentar temu slavospvu naj služijo sledeče vrstice: Drugi dan po volitvi so šli vsi odpadniki v laško družbo in k podpredsedniku „Lega Nazionale“. Podlo je, da so kar na en dan prešli v klerikalni tabor, a še podlejše in bolj žalostno je, da so že drugi dan sklenili z Lahoni tako prijateljstvo. Župan jim je razložil ves „program“. Objubil je, da jim dovoli ples in tudi tombolo, katero jim je zabranilo vsako leto glavarstvo; sploh vse, česar niso mogli doseči pri prejšnjem županstvu. Jezijo se Slovenci, kakor pravi „Piccolo“, le zato, ker sedaj „vedono chiusa la possibilità di spadroneggiare in paese“. Kdo pa naj ukazuje? Kdo plačuje davke, mar ona peščica pritepenecv, ki so prišli z obuvalom v roki sem, da si tukaj napolnijo izstradane želodec? Le tako dalje, Jože, (sram nas je, ga imenovati župana), ta pot res pripravi gotovo do najvišjih časti. Do sedaj niso imeli Lah pri županstvu nobene besede, a sedaj bodo že ukazovali. Kako daleč smo dospeli v 3 dneh. — Tudi bo treba oddati tajnikovo in obhodnikovo mesto. Vdoboti jo morajo ljudje, ki so potrebni podpore, kakor n. pr. kakšen neodrešenec iz kraljestva, ki mora sedaj greti zobe na solcu, da ne umre

gladu. Škandalozno, da v Devinu, v tej zadnji postojanki na slovensko-laški meji, vladajo tako žalostne razmere!

Skrutnici Gregorčičevega spemina. — „Učiteljski Tovarš“ piše v notici „Simon Gregorčič“ med drugim: „Ko je bil v dobi najplodnejše svoje tvorne sile, so ga tepli toliko časa, da so ga ubili. Zato je to sedanje glorifikovanje gnusna in nedostojna politiška mahinacija, ki je žalostna slika naših malenkostnih, popolnem nezdravih razmer. „Gorica“, ki jo pišejo in urejajo goriški klerikalci najtesnejšega obzorja, majhni in slabotni ljudje, izdaja sedaj po pesnikovi smrti uredniško tajnost, kričeč, da je neke dobe verze s strankarsko-politiško tendenco pisal vanjo Gregorčič. Tisti ljudje, ki so zamorili v njem blago pevsko silo, se niso mogli zdržati po pesnikovi smrti, da ne bi pljunili na njegovo gomilo. Taki ljudje ne zaslužijo nobenega pesnika. Ne vemo, ako je še kje tako, da mora visoka umetnost služiti umazanim politiškim samopašnežem. Samo med Slovenci je mogoč neodpusten greh, da vlačijo umetnost v blato in jo oskrnjajo s podlo brezobzirnostjo!“

„Gorica“ in deželni denar. — „Lavoratore“ v Trstu je priobčil dopis iz Gorice, v katerem poroča, da dobiyata „Corriere“ in „Gorica“ iz deželnega delarja letne „podpore“ po 200 K.

Gledé na dopis iz Mirna v št. 3. v „Soči“ je prišel k nam sodrug Ropas ter nas prosil popraviti dopis v toliko, da ni res, da je napadal na soc. zaupnem shodu „vse nune, s papežem na čelu“, ampak da je govoril o papizmu in klerikalizmu.

Celjska „Domovina“ je napravila našim klerikalcem zopet veliko veselje. Neki — on — je spustil v predale „Domovine“ celo reko svojih bedarij o Dumasovem Monte Cristu ter o založniku Gabrščeku. Pravi celo, da se je smejal, ko je čital, kako hvali Gabršček samega sebe po „Soči“. Žal nam je, da moramo temu — on-u — kaliti to veselje. Povemo mu, da Gabršček ni ne pisal ne inspiriral odgovora tistemu — on-u —. Ta — on — pa je jako prefrigan tiček. Zadnjč je lagal, da g. H—n prevaja iz nemščine, potem pa pravi, da je prevedel iz francoščine, v zadnji bedariji v „Domovini“ pa trdi, da ni nič tega podtikal g. H—nu. Tak človek je pač čisto navaden lažnik, vreden „Domovine“ in „Gorice“. Umevno, da se s takim ne bomo prerekli.

O „svobodni šoli“ pišejo jako radi klerikalci v zadnjem času, hoté naslikati naprednjake za ljudi, ki stremijo za tem, da vržejo verouk iz šole. Nò, nič se bati! Mi nič ne pehamo verouka iz šole, marveč še hvaležni bomo katehetom, ki naučijo otroke izvrševati največjo krščansko zapoved: Ljubi Boga čez vse, svojega bližnjega pa kot samega sebe. — Dejstvo pa je, da so naši kateheti jako nemarni pri veronauku v šoli. Poduk jim po večini smrdi, zato se dobi katehete, ki zamujejo pouk v šoli, ter imajo dolgo vrsto zamujenih ur. Njim pa č ni mar za verouk. Mi ne gonimo verouka iz šole in ne navajamo ljudi k odpadništvu; ako pa se kje v svetu kaj takega godi, so sokrivi vsi taki nemarni kateheti, katerim je verouk deveta briga. Ali ni res tako?

Patrona v smodki. — V neki gostilni v Gorici je kadil neki mož iz tržaške okolice „kubo“, katero mu je daroval nekdo, s katerim je imel kupčijo. Smodka mu je kmalu ugasnila, pa jo je zopet prižgal. Čez čas je pa skočilo nekaj iz smodke, kot kakšna raketa. Vrgel je smodko proč. Ko so jo potem pobrali, so našli v njej patrono 6 mm kalibra. Menda je naznanjena vsa reč policiji.

Društvo „Napredek“ v Gor. Vrtojbi je priredilo na Silvestrov večer zabavni večer. Igrali sta se dve šaloigri. G. Pino Cian je predaval o Simonu Gregorčiču. G. F. Gorkič iz Dol. V. je deklamoval Gregorčičevo „Vojki“, gospica Rožica Černe „Soči“, gospica Anica Reščič „Velikonočno“. Razven tega je imel g. P. Cian govor „Rebro“ in slovo staremu letu.

Ob tej priliki je nabral g. Pino Cian 17 kron za Gregorčičev spomenik. Darovali so g. župan F. pi. Lokatelli 2 K, g. nadučitelj 1 K, g. Al. Pahor 1 K, g. P. Cian 1-40; drugi manjše zneske.

Odbor bralnega in pevskega društva „Napredek“ v Gor. Vrtojbi za l. 1907. se je konstituiral sledeče: gg. Jožef Boštjančič predsednik, Iv. Zorn pevovodja, Al. Pahor blagajničar, Ant. Batistič podpredsednik, Jožef Cejan tajnik. Odborniki so: Franc Lasič, Ivan Lasič, Jožef Lasič, Jožef Pelicon, Henrik Markič, Franc Kuljat; knjižničar Filip Pahor.

Samo Gabršček. — Današnja „Gorica“ je zopet polna Gabrščeka. V uvodnem članku, v drugem članku, v noticah, kar mrgoli Gabrščeka. Tudi iz kobariskega okraja duhovniki se obračajo nanj, da si dobro vedo, da je mogel tisto reč opisati le kak domačin v gorah, in da si so dobili odgovor že v četrtek. — Vsako zagajstvo jej pride prav, zato je pograbila s slastjo tudi neko bedavijo iz „Domevine“. Ubogi čitalji „Gorice“, kaj jim vse ponuja! Samo zabavljanje in udrihanje po Gabrščku, to je politika „ljubljenca naroda“, dr. Grbgoriča.

„Gorica“ molči o zapravljanju železnega denarja, katero smo ožigosali zadnjič. Sokrivci molčijo — zategadel pa toliko bolj udrihajo po Gabrščku, da bi tako odvrnili pozornost od — korupcije, v katero so zapletani laški liberalni in slov. klerikalni matadorji. Ali da bo ljudstvo vedno bolj pozorno na „delo“ klerikalcev, drago plačano s kmet-skimi žulji, poskrbimo že mi. Slepjarje zadene zasluženo plačilo.

O veliki nesreči, ki se je pripetila v predoru pri Pressbaumu na Nižje Avstrijskem, nam poroča naš rojak-delavec; v noči na 6. t. m. je v predoru ponesrečil minér Maks Benedetti s Tirolskega; ko je polnil mine, se je zapalil dinamit, in mina ga je ubila. Ranjena sta še dva druga. Pogreba so se udeležili vsi delavci pri gradbi vodovoda.

Ona nesramna banda, ki nam je ubila pesnika S. Gregorčiča, še ne miruje. Ostudno je, da se tako gonijo s pokojnim Gregorčičem, kateremu niso dali miru ne prej živemu, ne sedaj mrtvemu. Izsilili so iz dveh bratov in jedne sestre, za katere se prej nikdo ni zmenil, neko izjavo s pobožno željo, da bi postavili na laž Gabrščeka. Pa so se urezali. Gabršček je v resnici dobil v „Soči“ omenjeno izjavo treh, ki so pok. pesniku najbližje. Saj so poleg 2 bratov in jedne sestre tu še jedna sestra živa in tu so tri nečakinje njegove, hčere pokojne sestre. Vse te pa so bolj zavedne kot oni gori ter nimajo strahu tudi v javnosti povedati, da je bila ona zahvala v „Soči“ v njih smislu pisana. — To zadostuje razsodnim ljudem na vse bevskanje po farovških listih

Koncerti v restavraciji „Trgovskega doma“. — Že ves ta teden svira vsak večer v restavraciji „Trg. doma“ izboren damski orkester z Dunaja. — Za nezatno vstopnino 40 v morejo goriški meščanje preživeti nekaj prijetnih ur ob zvokih dovršene glasbe izpod nježnih ženskih prstov. — Priporočamo čitateljem, da ne zamujajo teh lepih prilik.

Koncert priredi postojnski salonski orkester na željo Šentpeterskih rodoljubov dne 12. januarja 1907. v kolodvorski restavraciji v Št. Petru na Krasu.

Čisti dohodek je namenjen za S. Gregorčičev spomenik.

Slovansko pevsko društvo v Trstu vabi na koncert, katerega priredi v nedeljo 13. januarja 1907. v gledališni dvorani „Narodnega doma“ na čast bivšemu pevovodji g. srečku Bartel-u. Vspored: 1. Iv. pl. Zajc: „Molitva“ — Kantata za moški zbor s spremljevanjem orkestra. 2. A. Nedved: „Nazaj v planinski raj“ — polni zbor. 3. E. Adamič: „Franica“ — romanca — moški zbor. 4. a) Ant. Dvojak: „Golub na javoru“, b) F. Mendelssohn: „Zvončiči i ostalo cvijeće“ — damski zbor s spremljevanjem orkestra. 5. a) P. Vorotnik: „Večernji zvon“, b) H. O. Vogrič: „Lahko“ — moški zbor. 6. H. O. Vogrič: „Pri kolovratu“ — romanca — polni zbor s spremljevanjem orkestra. Bivšemu društvenemu pevovodji g. Srečku Bartel-u o priliki njegovega imenovanja častnim članom posvetil skladatelj. 7. V. Novak: „Nesrečna vojna“ — balada — polni zbor s spremljevanjem orkestra.

V Corvinjanu je umrla gospa Ana Venier, katero so pokopali na njeno željo brez zvonjenja; na krsto in mrtvaški voz tudi niso smeli položiti vencev in travok.

Na Kolku je zabodel I. Pelhan soseda Fr. Vidmarja. Vzrok umora je ljubesumnost. Oba sta oženjena. Pelhan se je prijavil sam sodniji v Vipavi.

Zahvala. — Da se je veselica dne 6. januarja t. l. tako lepo izvršila, gre posebno ast. g. Jos. Budalu, vodji moškega pevskega zbora, kakor tudi g. S. Volariču, vodji tamnešev in ženskega pevskega zbora. Podpisani odbor jima izreka svojo najiskrenejšo zahvalo. — Zahvaljuje se tudi vsem gg. društvenikom in društvenicam ter jih obenem prosi, da bi redno udeleževali vaj tudi nadalje kakor o sedaj. — Odbor Pevsko tamb. društva Podgora“ v Podgori, 10. januarja 1907.

Društvo „Naprej“ v Dornbergu vabi prijatelje tega društva na plesno zabavo, katero priredi v nedeljo 13. t. m. v veliki dvorani društva „Edinost“. Pri zabavi bo svirala „Sokolska godba“ iz Prvačine. Ker so železniške zveze vipavske z bohinjko železnico jako ugodne, pričakuje odbor obilo udeležbe tudi zunanjih gostov.

Pevske in bratno društvo v Došnjem Vrtojbi priredi v nedeljo dne 13. januarja društveni ples v dvorani g. Jakoba Maraža. Pri plesu bo svirala Prvaška godba.

Zahvala. — Podpisana se prisrčno zahvaljujem blagorodnim gospem in gospodičnam tolimskim, slavnemu tolimskemu učiteljskemu društvu, slav. učiteljstvu goriškega okraja in vsem blagim dobrotnikom, ki so prispevali k troškom za nagrobni spomenik pokojni moji sestri Amaliji. Bog stotero povrni! Tolmin, dne 10. jan. 1907. — Josipina Jug.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Pontoni.

Ponočna služba v lekarnah. — Času od 13. do 20. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Pontoni.

Izpred sodnje. — Ker je pokradel dvema kolegoma obleke v vrednosti 50 K, je bil obsojen Anton Voltolina iz Italije na 12 mesecev zapora s postom vsak mesec. Po prestani kazni bo moral v Italijo.

Jos. Fratik, 25 let star, iz Gorice, je bil obtožen tatvine obleke v vrednosti 44 K. Dobil je 14 mesecev ječe s postom vsak mesec. Fratik je bil že večkrat kaznovan. Po prestani kazni pojde v prisilno delavnico.

Radi tatvine in nevarnega pretenja je bil obsojen 36 letni Miha Štrukelj z Loma na Tolminskem na 13 mesecev ječe s postom vsak mesec.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Draginja mesa. — Na konferenci načelnikov parlamentarnih klubov je povedal ministerski predsednik, da poda vlada v eni prihodnjih sej programatično izjavo o draginji mesa ter o sredstvih, kako bi se draginji odpomoglo.

Streljanje proti toči. — V Italiji in Franciji so se vršile v letih 1902.—1906. sistematične poskušnje gledé zabranjenja toče s pomočjo streljanja, in sicer pod nadzorstvom znanstvenih mož. Streljanje se je pokazalo brezuspešno, tako da se je sklenilo to stvar popolnoma opustiti.

Cene platna in sukna se zvišajo za 25%. Dunajski tiskarji zvišajo cene za 10 do 15%.

Kaj dajamo mi državi in kaj država nam? — Korosko plačuje davkov blizu 11 milijonov, država ji vrača 5 milijone. Torej plačuje Korosko državi nad 6½ milijona. Kranjsko plačuje davkov 18 milijonov, država ji daje le 5 milijonov, torej plačuje Kranjsko državi nad 12½ milijona. Primorsko plačuje državi blizu 67 milijonov, država vrača Primorskemu 11 milijonov, torej plačuje Primorsko državi 56 milijonov. Štajersko plačuje davkov 46 milijonov, država vrača deželi 14 milijonov, torej plačuje Štajersko državi 32 milijonov. Slovenske dežele plačujejo državi 142 milijonov kron, od države pa dobivajo 34 milijonov, torej plačujejo državi skupaj 108 milijonov kron.

Socijalne vesti.

Štrajk železničarjev v Bolgariji se nadaljuje. Štrajkati so začeli tudi uslužbenci parobrodne družbe v Varni.

Razgled po svetu.

Državni zbor. — V seji 10. t. m. je minister za deželno brambo predložil zakonski načrt glede pokojnin vojaških vdov in sirot. Po prečitaniu došlih vlog je zbornica nadaljevala razpravo o nujnem predlogu posl. Gessmanna, da se takoj prične razprava o predlogi numerus clausus in volilne dolžnosti. Nujni predlog posl. Gessmanna je bil vsprejet, nakar je zbornica razpravljala o predlogu glede numerus clausus, ki je bil konečno v vseh čitanih vsprejet z dvetretjinsko večino.

Nato je zbornica priznala nujnost tudi predlogi o volilni svobodi ter sklenila preiti o tej predlogi v specialno debato.

Zbornica je včeraj dovršila debato o prvi skupini zakona v varstvo volilne svobode ter jo sprejela. Nato je začela razpravljati o drugi skupini kazanske določbe proti razbitju volilnih shodov.

Ogrski državni zbor. — Ministerski predsednik je izročil v seji 10. t. m. cesarjevo zahvalo za čestitko zbornice povodom novega leta. Honvedski minister Jekelfalussy je vložil predlogo glede določitve in odobritve rekrutnega kontingenta za leto 1907. V predlogi se zahteva isti rekrutni kontingent kakor l. 1906.

Zbornica je razpravljala o proračunu ministerstva za uk in bogočastje. Posl. Hencz (Ljudska stranka) je zagovarjal ustanovitev tretjega vseučilišča v Košicah. Rekel je, da je budimpeštansko vseučilišče prenapolnjeno in omenil je tudi okolnost, da je 32% slušateljev budimpeštanskega vseučilišča Židov. To je narodna nevarnost, kajti Židje se polastačajo vseh produktivnih karijer. Govornik je zahteval, naj se na budimpeštanskem vseučilišču uvede numerus clausus (smeh) ter je ostro kritikoval tudi odnašaje na gimnazijih, zlasti na privatnih gimnazijih.

Potres na Norveškem. — Dne 10. t. m. je bil potres na Norveškem. V Kristijaniji sta bila dva močna sunka.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani priredi jutri 13. t. m. v veliki dvorani hotela „Union“ veliki ljudski koncert. Peli bodo tudi Nedvedovo „Nazaj v planinski raj“ v spomin S. Gregorčiča.

Vseslovenska razstava v Pragi se bo mogla vršiti radi razmer v Rusiji šele leta 1915.

Koš kruha je ukradel neznan tat v Trstu pekovskemu vajencu V. Mozetiču. Dečko je pustil koš v veži ter nesel naročeni kruh v III. nadstropje stranki. Ko so je vrnil, ni bilo več ne koša ne kruha.

Samomor v Trstu. — V vodnjak je skočila v Trstu 19 letna delavka Amalija Varin. Drugi dan so potegnili njeno truplo iz vodnjaka.

80 letnica nadvojvode Rajnerja. — Včeraj je obhajal najstarejši člen habsburško-lotariške hiše nadvojvoda Rajner osemdesetletnico svojega rojstva.

Atentat na orožniškega načelnika v Lodzu. — 10. t. m. predpoludne je bil v Andrejevi ulici ustreljen načelnik orožništva, polkovnik Šadska. Vojaki so na to vstrelili ter ranili nekoliko ljudi. Glavne ulice so bile zaprte.

Morilni napad na načelnika orožništva, Šadska je izvršilo 10 z revolverji oboroženih mož. Od pet vojakov, ki so spremljali načelnika, sta bila dva težko, trije pa lahko ranjeni.

Štajersko ljudsko učiteljsko društvo priredi 2. febr. t. l. v Gradcu splošni učiteljski shod v svrhu priborenja boljše materialnega stanja.

Kako si želijo Čehi srčno in veselo novo leto? — Namesto da bi pisali Bog znaj koliko pisem in razglednic, pošljejo svoji šolski družbi določeno svoto denarja in ta natise po vseh časopisih, da želijo ti in ti (sledí na tisoče imen) vsem svojim znancem in prijateljem vse dobro v novem letu. S tem si vsak prihrani mnogo pisarja, družba pa ima lep dobiček. Slovenci, posnemajmo jih!

Češko narodno delo. — Čehi so sklenili ustanoviti v Znojmu privatni gimnazij, v Iglavi pa privatno realko.

Sedem oseb je obsodila dne 11. t. m. vojna sodnija v Varšavi na smrt.

Nesreča na delu. — 18-letni poljedelec Fran Mahne, doma iz Tater pri Materiji, je prišel v tržaško bolnišnico. Imel je desno roko vso zmečkano. Povedal je, da je ponesrečil na delu pri čimareznici.

O perzijskem šahu, ki je umrl te dni, se pripovedujejo marsikatero dogodbé. Na nekem evropskem dvoru je videl pri neki pojedini, njemu na čast prirejeni, že priletno kraljico obdano od velikega števila dam. Ta zbor dam ni nič kaj ugajal šahu Musaffer-Eddinu. Vprašal je kralja: „Ali je to tvoj harem? Bo že potreba ga malo presvežiti“. Da se s tem ni prikupil starim damam, ni treba dostavljati.

— V Londonu mu je bil predstavljen nekoč neki bogatin, o katerem se mu je reklo, da je bogatajši od angleškega kralja. Šah tega ni mogel razumeti ter je rekel, da bi bilo prav, če bi se takega človeka prikrajšalo za glavo. — Šah se je strašno bal nevihte. Na zadnjem obisku v Parizu si je ogledoval zbirke v Louvru. Kar izbruhne nevihta, in tresčilo je. To je tako preplašilo šaha, da je s svojim spremstvom tekel v svoje stanovanje. Pri tem je bil bled in ves se je tresel. — Jako so mu ugajali avtomobili, in na nekaterih poštah cestah v Perziji se rabi avtomobil. V Parizu je kupil nekoč več bicikljev ter je prisilil najbolj debele člane svojega spremstva, da so poskusili voziti se. Ker so kar cepali po tleh, ko se ni nikdo izmed njih učil poprej voziti, se je šah pri tem čudovito dobro zabaval. — Šah je bil jako neroden pri rabi vilic in nožev, kar je bilo včasih jako mučno visoki

družbi na dvorih. — Gledé svojih sinov je pisal nekoč ravnatelju perzijske šole, da mu ni potreba delati izjem pri njegovih trah sinovih, marveč želi, da se ravna z njimi v šoli tako kot z drugimi otroki. — Na železnici je bil jako oprežen. Ni smela hitreje voziti kot teče kamela; posebno se je bal tunelov. Iz Perzije v Pariz se je vozil dva meseca. V Parizu je bil kupil klavir in avtomobil. Poprašan, katero mu bolj ugaja, je rekel: avtomobil. Zato, ker se z njim lahko hitro odstrani od klavirja. — Šah je rad delil miloščine, zato so reveži po velikih mestih kar oblegali hotele, kjer je prebival. — Vstajal je šah zjutraj ob 6., ob 8. je sprejemal ministre, kosil je sam, popoldne se je sprehajal po vrtovih. V državni svet jo je primahal večkrat kar v pantofljah in oblečen po domače. Vsak teden se je umil enkrat.

Bal se je jako, da bi ga ne zastrupili; zato je bila kuhinja strogo nadzorovana. Jedel je kar s prsti. Doma se je skrival pred nevihto v kleti. — V haremu je imel 400 žensk. Zapustil je 4 sinove in 23 hčera. — Katero haremskih žensk na cesti gledati dlje časa, je velik zločin; pripeti se lahko, da takega predrzneža obglavijo; pretepejo pa ga prav gotovo.

Novo reforme v Macedoniji. — V sled zahteve veselil, naj se izvedejo v Macedoniji reforme v pravosodstvu, je zboroval zadnje dni meseca decembra ministerski svet, ki je ugibal, kaj naj Turčija stori, da take reforme prepreči. Vrhovni nadzornik Hilmi paša je priporočal, naj se nastavi v Macedoniji trije policijski specialisti kake nevtralne države, naj se ustanovi posebna šola za policaje in naj bi se gradile moderne ječe. Vse te predloge je ministerski svet zavrgel iz finančnih vzrokov; sklenil pa je, da se obstoječa politična izjemna sodišča izpopolnijo in ustanove tri nova; nadalje se policijski zakon popolnoma preosnuje. Sultan je sklepe ministrskega sveta takoj sankcioniral. Obenem je sporočila turška vlada veselilam, da bo sama preosnovala justico v Macedoniji, a tujih reform ne more sprejeti.

Tajna zveza duhovnikov na Češkem. — Iz Prage poročajo, da je praški nadškofjski ordinarijat objavil razglas, da so duhovniki ustanovili tajno zvezo, ki ima namen priboriti duhovščini tiste državljanske pravice, ki jih uživajo vsi drugi državljani. Ordinarijat izjavlja, da nikdar ne pritrđi temu prizadevanju in svari duhovščino, da ne sme pristopiti tej zvezi.

To gibanje duhovnikov je zlasti na Moravskem. Kako mislijo, se razvidi iz njihovega lista, kjer pišejo: „Na praznik sv. Štefana, prvega mučenika Kristovega, se glasi z vseh propovednic vsega sveta protest proti nasilnikom, ki so nezmožni premagati duha, ki je govoril iz moza preroka, škripati z zobmi in posegali po argumentih s kamenjem. V čem se razločujejo naši voditelji od farizejev? Mi bodemo tudi v bodoče delali za ideal Kristov, nadaljevali bodemo delo za izobrazbo ljudstva in tudi nadalje se bodemo borili proti Wichingom za dedščino civil-metodijško: a to je, za cerkev narodno, ljudsko in socialno!“

Književnost.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za navadno leto 1907. Izdalo in založilo vodstvo družbe. Stane 1 K 20 v. Prinaša razno berilo, med tem podrobnosti o Prešernu ter se v živih besedah spominja pokojnega pesnika Gregorčiča.

Naznanilo.

Vsakovrstna plačila, katero so za plačati rihemberški grajščini, se imajo začeti s 1. jan. 1907. vplačevali jedino le po položnici pri kakšnem poštnem uradu za račun grajščine na c. kr. poštno hranilnico.

Grajščinski oskrbnik daje strankam tozadevna pojasnila in tudi na zahtevanje izpopolnjene poštne hranilne položnice.

Nihče ni pooblaščen ali opravičen sprejemati denarne zneske za grajščino.

Grajščina v Rihembergu na Primorskem.

Odda se dvoje stanovanj

v novi hiši Via Trigemina, eno v pritličju 3 sobe s pripadki, teraso in polovico vrta, drugo v I. nadstropju 4 sobe s pripadki in polovico vrta, voda v hiši in opravljeno sobo v hiši Via Zorutti št. 3 A.
Prašati pri hišniku Via Zorutti št. 3 A.

Vinograd na prodaj

v Solkanu (blizu Ošljeka) pod hribom Sv. Katarine, obsegajoč 5 njiv zemlje.

Več se izve pri Mihaelu Bašinu v Solkanu (na Žagi).

Za K 6.25

izročim približno kg 4 1/2 v jesihu ohranjenih rastlinskih pridelkov, (2 posodič kumar, 1 posodiča poprnikov, 1 posodiča mešanih slanikov) franko na dom v Gorici, ali razpošiljam po pošti proti povzetju.

Naročila sprejema prva goriška tovarna rastlinskih pridelkov Marij Gattinoni, Gorica, ulica Garzarolli 31. Iščem za vsak večji kraj resne zastopnike z ugodnimi pogoji.

Vsako posnemanje in vsak ponatis se kaznuje. Edino pristen je **Thierry-jev balzam** samo z zeleno nuno. Postavno zavarovan.

Najstareje, izvrstno domače sredstvo. Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patentovanim zamaškom K 5 — poštine prosto.

Thierry-jevo Centifolijno mazilo priznana najbolje domače sredstvo proti zastarelim ranam, vnetjem, poškodbam. Cena: 2 lončka K 3.60 pošilja poštine prosto le proti predplačilu zneska ali povzetju.

Lekarna A. Thierry v Pregradi pri Rogateu Slatini. Brošure s tisočimi originalnimi zahvalnimi pismi zastoj in poštine prosto.

Stara tvrdka pri kateri se stalni odjemalci poslužujejo že nad 30 let!

Druge reklame ne potrebuje moja krojaška delavnica in trgovina z gotovimi oblekami.

Izdeluje obleke za vsak stan: civilne, uradniške in vojaške.

V zalogi ima vedno sveže blago za vsak letni čas iz prvih tovaren.

Izdelek iz lastnega blaga jamčim. **Anton Krušič,** krojaški mojster in trgovec v Gorici

tek. Frana Josipa 35 — tek. Josipa Verdi 33.

Manufakturna trgovina A. Bisail

naznanja preselitev svoje trgovine v hišo Monta v Gosposki ulici ter se priporoča tudi nadalje svojim cenj. gg. odjemalcem.

Glasovir na prodaj

(tvrdke Schnabl — Dunaj) v jako dobrem stanu, oziroma se zamenj s harmonijem. Več pove Kožlin Ignac v Komnu št. 18.

Poskusite in priporočite izdelke Vydrove tovarne hranil v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Odlikovana pekarija in sladničarna KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Kornu v (lastni hiši) izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Najvišja odlika „GRAND PRIX“ na svetovni razstavi v St. Louis 1904. Zahtevajte le **Globus čistilni ekstrakt** kakor kaže podoba, ker ponuja se ničvredna posnemanja. Jedini izdelovalec Fritz Schulz ml. akc. društvo na Lipskem in Eger.

Šivalni stroji SINGER

za vsakoršnokoli rabo

se vdobé izključno le pri nas; isti ne služijo samo v obrtniške svrhe, pač pa za vsako domače šivanje.

Pazi naj se, da se vkupuje le v naših trgovinah.

Vse naše trgovine je spoznati po temle znamenju.

Družba Singer Anonimno društvo šivalnih strojev v Gorici na Travniku šte. 5.

+ Julij Reddersen +

Via del Torrente št. 25. — Telefon št. 831 v Trstu.

Kirurški predmeti, ortopedični aparati, moderci, umetne roke in noge, brglje, pasovi za kilo, elastični pasovi in nogavice, elektroterapevtične priprave aparati za umetno dihanje.

Zaloga priprav za obveze, izdelkov iz gumija in nepremočljivega sukna.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2. velika zaloga oljkinega olja prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 112, 120, 136, 144, 160, 180, 200, za luči po 80 vin. Na debelo cene ugodne.

Posilja poštine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zamenj s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč. Cene zmerne.

C. kr. privilej. Krojaški krojl. 25 LET OBSTOJEČA. strokovna krojačnica prve vrste za vsaki stan V GORICI NA TRAVNIKU. Cena oblek za vse stanove. Salonska obleka zimska ali letna:

I. Salon obleka iz mode Strich-Kamgarn	70	92
II. " " " Parovien	65	86
III. " " " Kamgarn	60	80
IV. " " " " " " " " " " " "	56	72
I. Talar ali Romana iz vsakovrstnega sukna	33	70

Površniki zimski ali letni:

I. Površniki iz mode Strich-Kamgarn	45	70
II. " " " " " " " " " " " "	36	60
III. " " " " " " " " " " " "	49	65
IV. " " " " " " " " " " " "	32	40
V. " za dečke od 9 do 16 let	9	30

Obleke zimske ali letne:

I. Obleke iz mode najfinejšega sukna	60	80
II. " " " " " " " " " " " "	56	89
III. " " " " " " " " " " " "	35	72
IV. " " " " " " " " " " " "	35	40
I. " za dečke od 9 do 16 let vsake vrste	11	15
II. " " " " " " " " " " " "	5	20
I. Okrogla dolga Pelegrina nepremočljiva	15	25
II. Havelok " vsake vrste nepremočljiva	15	25
I. Hlače vsake vrste blaga	5	25
II. " " " " " " " " " " " "	3	15
III. " " " " " " " " " " " "	3	11
I. Kompletna Sokolska obleka	36	

Blago gotovo se prodaja ceneje kot drugi trgovci. M. POVERAJ.

Vsestransko hvalo in priznanje dosegel je letošnji **Koledar** za kmetovalca 1907. Uredil dež. nadzornik J. Legvart. II. zelo popolnejši letnik z vsebino: Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreji, krmiljenje goveje živine in prašičev. Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezni mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmetzakoni. Hmeljarstvo. Prerač. v hile, orale in hektarje. Koledar, sejmi in še mnogo drugega. Vezan je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1.80, in se naroča pri Iv. Bonaču v Ljubljani. Vsled prihranitve dragega povzetja se naj znesek naprej dopošlje. Noben vesten gospodar naj ne bode brez tega potrebnega koledarja.

Se dobliva v vseh lekarnah. Najboljše zdravilo proti **REVMATIZMU in PROTINU** Se dobliva v vseh lekarnah. je liker Godina. Izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igna“, Via del Farneto 4. cena steklenice K 1.40. In Trstu se ne razdošlja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 1.— prosto poštine.